

1η Οκτωβρίου: Η Κύπρος γιορτάζει την

Πενήντα τρία

χρόνια ζωής συμπληρώνει η Κυπριακή Δημοκρατία, χώρα μέλος των Ηνωμένων Εθνών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της οποίας μεγάλο τμήμα της επικράτειας βρίσκεται εδώ και 39 χρόνια υπό την κατοχή στρατευμάτων της Τουρκίας.

Το 1960, μετά τον αγώνα κατά της Βρετανικής αποικιοκρατίας με αίτημα την Ένωση με την Ελλάδα, η Κύπρος έγινε ανεξάρτητο κράτος, βάσει των συμφωνιών Ζυρίχης - Λονδίνου, οι οποίες απέκλειαν την ένωση ή τη διχοτόμηση.

Στη βάση των συμφωνιών συντάχθηκε το κυπριακό Σύνταγμα του 1960.

Το νέο κράτος ήταν δικοινοτικό (Ελληνοκύπριοι 82%- Τουρκοκύπριοι 18%), αλλά προέβλεπε ενιαίο σύστημα διακυβέρνησης ολόκληρης της επικράτειας.

Δεν υπήρχε de jure γεωγραφικός διαχωρισμός των δύο κοινοτήτων, εκτός από την ειδική περίπτωση των χωριστών δήμων.

Εκτός από τις συμφωνίες Ζυρίχης-Λονδίνου υπεγράφησαν και τρεις συνθήκες: Εγγυήσεως (Ελλάδα, Τουρκία, Βρετανία), Συμμαχίας, Εγκαθίδρυσης. Με βάση τη συνθήκη Εγκαθίδρυσης η Βρετανία διατηρεί κυρίαρχες βάσεις στο νησί.

Η επίσημη ανακήρυξη της Κυπριακής Δημοκρατίας έγινε στις 16 Αυγούστου 1960, αλλά λίγο αργότερα καθιερώθηκε ως Ημέρα της Κυπριακής Δημοκρατίας η 1η Οκτωβρίου. Πρώτος πρόεδρος της Κύπρου ήταν ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ' με αντιπρόεδρο τον Τουρκοκύπριο δρ. Φαζίλ Κιουτσούκ.

Τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο διαδέχθηκαν στην προεδρία της Κυπριακής Δημοκρατίας ο Σπύρος Κυπριανού (1977-1988), ο Γιώργος Βασιλείου (1988-1993), ο Γλαύκος Κληρίδης (1993-2003), ο Τάσος Παπαδόπουλος (2003-2008). Τον Φεβρουάριο του 2008 πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας εξελέγη ο Δημήτρης Χριστόφιας.

Οι κυριότεροι σταθμοί στην 50ετή διαδρομή της Κυπριακής Δημοκρατίας, οι οποίοι συνδέονται με την πορεία του άλυτου κυπριακού προβλήματος, είναι:

- Τον Νοέμβριο του 1963 ο πρώτος πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ' υπέβαλε προτάσεις, γνωστές ως «13 Σημεία» με στόχο την βελτίωση, όπως υποστηρίχθηκε, του Συντάγματος του 1960. Οι προτάσεις απορρίφθηκαν από την Τουρκία και ξέσπασαν οι δικαιοδικές ταραχές του 1963-64. Αν και κατέρρευσε το πολιτειακό σύστημα του 1960, η Κυπριακή Δημοκρατία επιβίωσε ως κράτος. Στο νησί εγκαταστάθηκε Ειρηνευτική Δύναμη των Ηνωμένων Εθνών. Στο διάστημα 1968-1974 διεξήχθησαν συνομιλίες μεταξύ των δύο κοινοτήτων, αλλά δεν κατέληξαν, αν και σύμφωνα με ορισμένους έφθασαν πολύ κοντά, στην επίτευξη συμφωνίας.

- Στις 15 Ιουλίου 1974 η χούντα των Αθηνών και τα όργανα της στην Κύπρο οργάνωσαν στρατιωτικό πραξικόπημα κατά του προέδρου Μακαρίου.

- Στις 20 Ιουλίου 1974 η Τουρκία, χρησιμοποιώντας ως πρόσχημα την ιδιότητά της ως εγγυήτριας δύναμης, εισέβαλε στην Κύπρο για να αποκαταστήσει δήθεν την συνταγματική τάξη. Η εισβολή τερματίστηκε με την κατάληψη από την Τουρκία του 36,2% του εδάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας.

- Την 1η Νοεμβρίου του 1974, η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών υιοθέτησε

ομόφωνα το Ψήφισμα 3212, το οποίο ζητούσε το σεβασμό της κυριαρχίας, ανεξαρτησίας, εδαφικής ακεραιότητας και του αδέσμευτου της Κυπριακής Δημοκρατίας. Επίσης, ζητούσε την ταχεία αποχώρηση όλων των ξένων στρατευμάτων και την επείγουσα λήψη μέτρων για επιστροφή των προσφύγων στα σπίτια τους. Η Τουρκία εξακολουθεί μέχρι σήμερα να κατέχει το βόρειο τμήμα της Κύπρου, εξαλείφοντας σταδιακά κάθε ίχνος Ελληνικού χαρακτήρα, λεηλατώντας εκκλησίες και πουλώντας τα έργα τέχνης τους. Μετέφερε επίσης χιλιάδες έποικους για να αλλάξει το δημογραφικό χαρακτήρα του νησιού.

- Το 1977, ο πρόεδρος Μακάριος συνάντησε τον Τουρκοκύπριο ηγέτη Ραούφ Ντενκτάς στη Λευκωσία. Κατέληξαν στην πρώτη συμφωνία υψηλού επιπέδου, όπως χαρακτηρίστηκε, (η δεύτερη ήταν μεταξύ του προέδρου Κυπριανού και του Ρ. Ντενκτάς το Μάιο του 1979). Με τις συμφωνίες αυτές έγινε αποδεκτή από την ελληνοκυπριακή ηγεσία ως μορφή λύσης του κυπριακού η διζωνική, δικοινοτική ομοσπονδία.

- Το Φεβρουάριο του 1982 ο Ανδρέας Παπανδρέου επισκέφθηκε την Κύπρο. Ήταν η πρώτη επίσκεψη πρωθυπουργού της Ελλάδος στο νησί από την εγκαθίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας.

- Στις 15 Νοεμβρίου 1983, ο Τουρκοκύπριος ηγέτης Ραούφ Ντενκτάς, με την έντονη ενθάρρυνση και στήριξη της Τουρκίας, ανακοίνωσε μονομερή ανακήρυξη ανεξαρτησίας των κατεχόμενων περιοχών και τη σύσταση της λεγόμενης «Τουρκικής Δημοκρατίας της Βόρειας Κύπρου», η οποία μέχρι σήμερα αναγνωρίζεται μόνο από την Τουρκία.

- Από το 1984 έγιναν πολύχρονες προσπάθειες για την επίτευξη συνολικής συμφωνίας για λύση του κυπριακού, αλλά προσέκρουαν στην αδιάλλακτη στάση

της Τουρκικής πλευράς.

- Οι προσπάθειες λύσης κορυφώθηκαν το 2002 με 2004 και οδήγησαν στο Σχέδιο , που υπέβαλε ο τότε γ.γ. του ΟΗΕ Κόφι Ανάν. Στο δημοψήφισμα της 24ης Απριλίου 2004 το Σχέδιο Ανάν απορρίφθηκε με μεγάλη πλειοψηφία (75,8%) από τους Ελληνοκυπρίους , διότι κρίθηκε ότι δεν ήταν ισορροπημένο και δεν ικανοποιούσε τις κύριες ανησυχίες τους για την ασφάλεια, την λειτουργικότητα και την βιωσιμότητα της λύσης. Αντίθετα, οι Τουρκοκύπριοι (64,9%) τάχθηκαν υπέρ του Σχεδίου. Παρά την απόρριψη του Σχεδίου Ανάν , η Κύπρος το Μάιο του 2004 έγινε δεκτή ως πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την εφαρμογή του ευρωπαϊκού κεκτημένου να είναι σε αναστολή στο υπό κατοχή τμήμα της, στο οποίο δεν ασκεί έλεγχο η Κυπριακή Δημοκρατία.

- Τον Ιούλιο του 2006 ο πρόεδρος Παπαδόπουλος και ο Τουρκοκύπριος ηγέτης Μεχμέτ Αλί Ταλάτ συμφώνησαν σε δέσμη αρχών στη βάση της οποίας να επιδιωχθεί συνολική συμφωνία, αλλά στη συνέχεια οι συνομιλίες δεν προχώρησαν.

- Το Σεπτέμβριο του 2008 άρχισαν μεταξύ προέδρου Χριστόφια και Ταλάτ νέες προσπάθειες για την επίτευξη συνολικής και αμοιβαία αποδεκτής λύσης, οι οποίες συνεχίζονται με διαπραγματευτή τώρα τον Ντερβίς Έρογλου, ο οποίος από τον Απρίλιο διαδέχθηκε τον Ταλάτ στην ηγεσία των Τουρκοκυπρίων. Ο Πρόεδρος Χριστόφιας κατέθεσε πακέτο προτάσεων από τρεις άξονες.

Ο πρώτος άξονας αναφέρεται στη διασύνδεση του περιουσιακού με το κεφάλαιο των εδαφικών αναπροσαρμογών και το κεφάλαιο της μετανάστευσης, ιθαγένειας, αλλοδαπών και ασύλου, πρόταση που δεν έχει αποδεχθεί η τουρκοκυπριακή πλευρά.

Ο δεύτερος άξονας των προτάσεων Χριστόφια αφορά στην εφαρμογή από μέρους της Τουρκίας του Ψηφίσματος 550 του Συμβουλίου Ασφαλείας του 1984 για παράδοση της περικλειστής πόλης της Αμμοχώστου(Βαρώσια) στα Ηνωμένα Έθνη. Παράλληλα, προτείνεται η αποκατάσταση της παλαιάς πόλης της Αμμοχώστου καθώς και το άνοιγμα του λιμανιού της Αμμοχώστου υπό την αιγίδα της ΕΕ.

Με τον τρίτο άξονα των προτάσεων Χριστόφια επιδιώκεται η σύγκληση διεθνούς διάσκεψης, όταν οι δυο πλευρές φθάσουν σε ακτίνα συμφωνίας στις εσωτερικές πτυχές, η οποία θα συγκληθεί από τα Ηνωμένα Έθνη με τη συμμετοχή των πέντε Μονίμων Μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας, της ΕΕ, των εγγυητριών δυνάμεων, της Κυπριακής Δημοκρατίας και των δύο κοινοτήτων.

Το αντικείμενο της διεθνούς διάσκεψης είναι η διεθνής πτυχή του Κυπριακού και η επίλυση της , την οποία αποτελούν η ασφάλεια, οι εγγυήσεις, η παρουσία ξένων

στρατευμάτων στην Κύπρο, όπως και των εποίκων.

Πηγή: briefingnews.gr